

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **MCU KOLOSEUM, o.p.s.**, se sídlem generála Svobody 83/47, Liberec, zastoupen Mgr. Martinem Rottou, advokátem se sídlem Maiselova 38/15, Praha, proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství**, se sídlem Lazarská 7, Praha 1, v řízení o návrhu Krajského soudu v Brně na rozhodnutí o příslušnosti,

t a k t o :

K řízení o žalobě proti rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 17. 3. 2021, č. j. 16209/21/7700-40500-501895, **je příslušný** Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci.

Odůvodnění:

[1] Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 26. 5. 2021, č. j. 59 Af 14/2021 - 32, byla Krajskému soudu v Brně (jako soudu místně příslušnému) postoupena žaloba, kterou se domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 17. 3. 2021, č. j. 16209/21/7700-40500-501895. Krajský soud v Brně s postoupením věci nesouhlasil a předložil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí dle § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[2] Podle názoru Krajského soudu v Brně je místně příslušným k projednání uvedené věci Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci. K tomu Krajský soud v Brně zejména uvedl, že Finanční úřad pro Liberecký kraj platebními výměry ze dne 29. 11. 2018 vyměřil žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně. Proti nim podal žalobce odvolání, přičemž Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 20. 2. 2020, č. j. 7594/20/5000-10610-703359, platební výměry změnilo co do výše vyměřeného odvodu (dále též „rozhodnutí ze dne 20. 2. 2020“). Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (vedenou pod sp. zn. 59 Af 15/2020). V reakci na podanou žalobu obdrželo Generální finanční ředitelství podnět od Odvolacího finančního ředitelství na přezkoumání rozhodnutí ze dne 20. 2. 2020. Generální finanční ředitelství podnětu vyhovělo a rozhodnutím ze dne 30. 9. 2020, č. j. 61138/20/7700-40500-501895, nařídilo Odvolacímu finančnímu ředitelství, aby své odvolací rozhodnutí přezkoumalo. Odvolací finanční ředitelství poté rozhodnutím ze dne 15. 10. 2020, č. j. 39516/20/5000-10480-712342, v přezkumném řízení změnilo výši odvodu

za porušení rozpočtové kázně stanovenou platebními výměry. I proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce odvoláním ze dne 13. 11. 2020, na jehož základě Generální finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 17. 3. 2021, č. j. 16209/21/7700-40500-501895 (dále též „rozhodnutí ze dne 17. 3. 2021“), odvod za porušení rozpočtové kázně (vyměřený původně platebními výměry ze dne 29. 11. 2018) dále snížilo. S ohledem na provedené spisové shrnutí a z něho vyplývající úzkou souvislost napadeného rozhodnutí s původním řízením (jehož výsledek byl v přezkumném řízení zčásti revidován co do výše odvodu za porušení rozpočtové kázně), má Krajský soud v Brně za to, že věc by měl podle § 7 odst. 2 s. ř. s. projednat a rozhodnout Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, v jehož obvodu sídlí Finanční úřad pro Liberecký kraj, jenž v původním daňovém řízení rozhodl v prvním stupni.

[3] Nejvyšší správní soud shledal nesouhlas Krajského soudu v Brně s postoupením věci důvodným. Jeho postup má oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[4] Zdejší soud se již otázkou místní příslušnosti v obdobných věcech zabýval. Předně lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2018, č. j. 2 As 188/2018 - 19, v němž soud zejména uvedl, že *„řízení o povolení či nařízení obnovy podle § 117 a násl. daňového řádu je tedy, na rozdíl od řízení o prohlášení nicotnosti podle § 105 daňového řádu, řízením, které nemá úzkou souvislost s původním řízením. Jeho „předmětem“ není přezkoumávané rozhodnutí v úzkém slova smyslu, jak je tomu u zkoumání, zda takové rozhodnutí je, či není nicotné, nýbrž to, zda jsou dány důvody k opětovnému „otevření“ řešení věci původním rozhodnutím již vyřešené. Správce daně, který rozhodoval v původním řízení v posledním stupni (§ 119 odst. 1 daňového řádu), totiž zkoumá v řízení o povolení či nařízení obnovy, zda jsou splněny podmínky pro povolení či nařízení obnovy podle § 117 odst. 1 daňového řádu, či ne. Tento správce daně však nerozhoduje o věci samé, o níž se jednalo v onom původním řízení. (...) Nejvyšší správní soud přiznává, že nynější úprava může z hlediska určení místní příslušnosti způsobit i jisté obtíže, bude-li se vést ve správním soudnictví souběžně jednak řízení o žalobě proti původnímu rozhodnutí druhoinstančního správce daně (místně příslušný je zde soud dle sídla prvoinstančního správce daně), jednak o žalobě proti rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto ve věci povolení obnovy řízení ve vztahu k tomuto původnímu rozhodnutí (místně příslušný bude soud dle sídla zde prvoinstančního, v původním řízení však odvolacího správce daně, tedy velmi často jiný krajský soud).“*

[5] Na uvedené navázal Nejvyšší správní soud usnesení ze dne 17. 1. 2019, č. j. Nad 147/2018 - 49, ve kterém se zabýval přímo vlivem přezkumného řízení na místní příslušnost. V uvedeném usnesení Nejvyšší správní soud předně shrnul skutkové okolnosti dané věci, které jsou podobné skutkovým okolnostem v nyní posuzované věci. Nejvyšší správní soud k tomu (v usnesení ze dne 17. 1. 2019) zejména uvedl, že rozhodnutím ze dne 10. 10. 2017 žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 17. 1. 2017, kterým byl podle § 121 odst. 1 daňového řádu nařízen přezkum platebního výměru Finančního úřadu pro hlavní město Prahu. Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Usnesením ze dne 23. 5. 2018, č. j. 31 Af 108/2017 - 33, Krajský soud v Brně postoupil věc Městskému soudu v Praze. Krajský soud v Brně své rozhodnutí založil na názoru, že ačkoliv se jedná o žalobu proti rozhodnutí, kterým byl nařízen přezkum rozhodnutí ve smyslu § 121 a násl. daňového řádu, je nutno místní příslušnost posuzovat podle toho, který správní orgán

pokračování

vydal původní (přezkoumávané) rozhodnutí, a nikoliv rozhodnutí o nařízení přezkumného řízení. Jelikož tímto orgánem byl Finanční úřad pro hlavní město Prahu, soudem místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Městský soud v Praze. Krajský soud pro podporu svých závěrů odkázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 282/2017 - 41, ze kterého vyplývá, že v případě žaloby proti rozhodnutí o prohlášení nicotnosti dle § 105 daňového řádu, je z hlediska určení místní příslušnosti soudu dle § 7 odst. 2 s. ř. s. správním orgánem, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni, ten orgán, jenž vydal rozhodnutí, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím prohlášeno nicotným. Tyto závěry jsou podle Krajského soudu v Brně plně přenositelné i na nyní posuzovanou věc. Městský soud v Praze s postoupením věci nesouhlasil a předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o příslušnosti podle § 7 odst. 6 s. ř. s. Podle městského soudu je řízení o nařízení přezkumného řízení samostatným řízením, ve kterém správní orgán pouze zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro nařízení přezkumného řízení, ale neposuzuje meritum věci. Pouze rozhodne, zda nařídí či nenařídí přezkumné řízení. Na tuto situaci nelze aplikovat judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se prohlášení nicotnosti. Takové řízení má skutečně velmi úzkou návaznost na rozhodnutí v původním řízení, jehož nicotnost je posuzována. Tato úzká návaznost však v případě řízení o nařízení přezkumného řízení chybí.

[6] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 17. 1. 2019, č. j. Nad 147/2018 - 49, shledal, že nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci byl důvodný. K tomu uvedl, že „Podle § 122 odst. 1 daňového řádu [p]řezkoumání rozhodnutí nařídí správce daně nejblíže nadřízený správci daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni. Krajský soud založil svou úvahu o místní příslušnosti na tom, že řízení o nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 a násl. daňového řádu je, stejně jako řízení o prohlášení nicotnosti podle § 105 daňového řádu, úzce spjato s řízením, v němž bylo vydáno původní rozhodnutí ve věci, a proto by měl být za správní orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., považován Finanční úřad pro hlavní město Prahu. Nejvyšší správní soud se však s uvedeným názorem krajského soudu neztotožnil. Přezkumné řízení podle § 121 a násl. daňového řádu je v tomto právním předpisu rozděleno do dvou relativně svébytných, zároveň navazujících fází, a to na fázi, kdy nadřízený správce daně rozhoduje o nařízení přezkoumání rozhodnutí a na samotné přezkumné řízení vedené správcem daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni. První fáze přezkumného řízení-nařízení přezkoumání rozhodnutí tedy, na rozdíl od řízení o prohlášení nicotnosti podle § 105 daňového řádu, nemá úzkou souvislost s původním řízením. Jeho předmětem není přezkoumávané rozhodnutí v úzkém slova smyslu, jak je tomu u zkoumání, zda takové rozhodnutí je, či není nicotné, nýbrž to, zda jsou dány důvody k opětovnému otevření řešení věci původním rozhodnutím již vyřešené. Správce daně nejblíže nadřízený správci daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni (§ 122 odst. 1 daňového řádu), totiž posuzuje pouze to, zda jsou splněny podmínky pro nařízení přezkumu rozhodnutí podle § 121 odst. 1 daňového řádu. Tento správce daně však nerozhoduje o věci samé, o níž se jednalo v onom původním řízení (...) Krajským soudem uvedená judikatura Nejvyššího správního soudu týkající se řízení o prohlášení nicotnosti proto není aplikovatelná na projednávaný případ. Jak vyplývá z výše uvedeného, Krajský soud v Brně založil své rozhodnutí na dobře promyšlené, avšak při celkovém zhodnocení méně přesvědčivé právní úvaze, že řízení o nařízení přezkumu rozhodnutí je obdobně související jako řízení o prohlášení nicotnosti podle § 105 daňového řádu s původním řízením. Nesprávně tak vyhodnotil, že správním orgánem, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., byl Finanční úřad pro hlavní město

Prahu. Protože tímto orgánem bylo Odvolací finanční ředitelství, které má sídlo v Brně, místně příslušným podle § 7 odst. 2 s. ř. s. je Krajský soud v Brně.“ (důraz přidán).

[7] Na uvedené navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2019, č. j. 2 As 106/2019 - 15. V něm zejména uvedl, že kasační stížností brojí žalobkyně (stěžovatelka) proti usnesení Městského soudu v Praze, jímž bylo rozhodnuto o postoupení věci sp. zn. 4 A 11/2019 Krajskému soudu v Ústí nad Labem. „Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. platí, že [n]estano-ví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti. Nejvyšší správní soud k tomuto zákonnému ustanovení opakovaně judikoval, že pro posouzení, zda je vydané rozhodnutí (např. v přezkumném řízení, rozhodnutí o prohlášení nicotnosti dle § 77 odst. 2 správního řádu, povolení či nařízení obnovy řízení dle § 117 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů) rozhodnutím v téže věci, nebo se jedná o věc novou, je určující míra souvislosti takového rozhodnutí s původním řízením (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2018, č. j. 2 As 188/2018-19, ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 282/2017-41, usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. Nad 185/2014-26). Pokud jde o rozhodnutí vydané v rámci zkráceného přezkumného řízení (§ 98 ve spojení s § 97 odst. 3 správního řádu), nemá Nejvyšší správní soud pochybnosti o tom, že úzká souvislost takového rozhodnutí s původním rozhodnutím (a řízením) je dána. Obecně pro přezkumné řízení podle § 94 odst. 1 věty první s. ř. s. platí, že [v] přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy (obdobně též § 95 odst. 1 a § 96 odst. 2 správního řádu). Pakliže je v přezkumném řízení dle správního řádu v první řadě přezkoumáván soulad předmětného rozhodnutí s právními předpisy, nelze bez dalšího tvrdit, že by rozhodnutí vydané v rámci přezkumného řízení nebo zkráceného přezkumného řízení nebylo v úzké souvislosti s původním rozhodnutím. Nejvyšší správní soud se proto shoduje s právním názorem vysloveným městským soudem v napadeném usnesení, že na půdorysu nyní posuzované věci je správním orgánem, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, Magistrát města Mostu. S ohledem na § 7 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s bodem 5. přílohy 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v rozhodném znění, je k řízení místně příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem.“ (důraz přidán)

[8] Výše uvedené závěry lze aplikovat i na danou věc. Nejvyšší správní soud připomíná, že i v nyní projednávané věci nejprve Finanční úřad pro Liberecký kraj platebními výměry ze dne 29. 11. 2018 vyměřil žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně. Žalobce napadl platební výměry odvoláním, na základě kterého Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 20. 2. 2020, platební výměry změnilo co do výše vyměřeného odvodu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (vedenou pod sp. zn. 59 Af 15/2020). V návaznosti na podanou žalobu obdrželo Generální finanční ředitelství podnět od Odvolacího finančního ředitelství na přezkoumání rozhodnutí ze dne 20. 2. 2020 podle § 121 daňového řádu. Generální finanční ředitelství podnětu vyhovělo a rozhodnutím ze dne 30. 9. 2020 nařídilo Odvolacímu finančnímu ředitelství, aby své odvolací rozhodnutí přezkoumalo. Odvolací finanční ředitelství poté rozhodnutím ze dne 15. 10. 2020 v přezkumném řízení změnilo výši odvodu za porušení rozpočtové kázně stanovenou platebními výměry. Toto rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, na jehož základě Generální finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 17. 3. 2021

pokračování

napadené rozhodnutí změnilo; snížilo vyměřené odvody za porušení rozpočtové kázně (vyměřený původně platebními výměry ze dne 29. 11. 2018).

[9] Z uvedeného vyplývá úzká provázanost mezi rozhodnutími vydanými v přezkumném řízení a původními rozhodnutími (platebními výměry), tak jak to má na mysli výše uvedená judikatura, o kterou se i trefně opíral Krajský soud v Brně. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci přitom své postoupení (na rozdíl od Krajského soudu v Brně) neopřel o žádnou konstantní (opačnou) judikatorní linii vycházející ze stejných skutkových a právních okolností, která by jeho postup jednoznačně ospravedlňovala. Pokud Krajský soud v Ústí nad Labem poukazyval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 Afs 26/2019, konstatuje kasační soud, že v něm nebyla explicitně zkoumána otázka místní příslušnosti. Nejvyšší správní soud se v něm zabýval důvody, za kterých lze povolit obnovu řízení. Uvedená věc se od nyní posuzované věci odlišuje i v dalších ohledech. Na danou věc naopak případně dopadá shora uvedená judikatura, podle níž je k řízení místně příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci. Z hlediska celkového kontextu věci nelze přehlédnout ani to, že i sám žalobce podával žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci. Tento soud je nadto seznámen i s dalšími aspekty věci (viz řízení ve věci sp. zn. 59 Af 15/2020). V Liberci má žalobce ostatně i sídlo.

[10] Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že k řízení o žalobě proti rozhodnutí Generálního finančního ředitelství ze dne 17. 3. 2021, č. j. 16209/21/7700-40500-501895, je příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, a nikoliv Krajský soud v Brně. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány (§ 7 odst. 6 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. září 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu